

Αθήνα, 05.09.2018

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΥΡΓΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Θέμα: 2.500 άνθρωποι χάνουν τη ζωή τους κάθε χρόνο στη χώρα μας, από την ατμοσφαιρική ρύπανση

Στην Ελλάδα, ιδίως στις αστικές περιοχές, οι κάτοικοι εκτίθενται σε ένα σύνθετο μείγμα ατμοσφαιρικών ρυπανών, με αντίστοιχα πολυάριθμες και διαφοροποιημένες πηγές προέλευσης. Κατά την τελευταία δεκαετία, έχει παρατηρηθεί η σταδιακή βελτίωση της ποιότητας του αέρα κυρίως ως αποτέλεσμα του περιορισμού των εκπομπών πρωτογενών ρυπανών. Παρά την παρατηρούμενη μείωση των εκλύσεων ατμοσφαιρικών ρυπανών στην ατμόσφαιρα ως συνδυαστικό αποτέλεσμα των στρατηγικών νομοθετικών πρωτοβουλιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο και της οικονομικής ύφεσης εξακολουθούν να καταγράφονται υπερβάσεις των προβλεπόμενων οριακών τιμών για την προστασία της υγείας. Σύμφωνα με στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, 2.500 άνθρωποι στη χώρα μας κάθε χρόνο χάνουν τη ζωή τους εξαιτίας της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

Το 2011 με την αριθ. Η.Π. 14122/549/Ε.103/2011 ΚΥΑ ενσωματώθηκε η οδηγία 2008/50/ΕΚ «για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 21ης Μαΐου 2003.

Σκοπός των σχετιών μέτρων είναι ο προσδιορισμός – καθορισμός των στόχων για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα, ώστε να αποφεύγονται, να προλαμβάνονται ή να μειώνονται οι επιβλαβείς επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία και στο σύνολο του περιβάλλοντος, η εκτίμηση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα βάσει κοινών μεθόδων και κριτηρίων, η συγκέντρωση πληροφοριών όσον αφορά την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα, ώστε να διευκολυνθεί η καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και των οχλήσεων, καθώς και η παρακολούθηση των μακροπρόθεσμων τάσεων και βελτιώσεων που προκύπτουν από τα εθνικά και κοινοτικά μέτρα και η εξασφάλιση της διάθεσης αυτών των πληροφοριών σχετικά με την ποιότητα του αέρα στο κοινό, η διατήρηση της αληθινής ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα ή η βελτίωση της όπου χρειάζεται και η προαγωγή μεγαλύτερης συνεργασίας με τα άλλα κράτη – μέλη της ΕΕ σε ό,τι αφορά τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

Στην ίδια ΚΥΑ ορίζεται ότι αρμόδιες αρχές, για την εν γένει υλοποίηση των ως άνω βασικών στόχων, είναι κατ' αρχήν το υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος), οι αρμόδιες για θέματα περιβαλλοντικής πολιτικής και ποιότητας

περιβάλλοντος υπηρεσίες των Περιφερειών αλλά και τα κατά περίπτωση συναρμοδια υπουργεία και οι αντίστοιχες υπηρεσίες των Περιφερειών. Οι ανωτέρω αρχές υποχρεούνται στο σχεδιασμό και εφαρμογή τοπικών, περιφερειακών και εθνικών σχεδίων για τη βελτίωση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα.

Στη συνέχεια με την αριθ. οικ. 70601 ΚΥΑ /23-12-2013 ΚΥΑ καθορίστηκαν τα επίπεδα συγκεντρώσεων αιωρούμενων σωματιδίων (ΑΣ10) για την ενημέρωση του πληθυσμού, μέσω συστάσεων προφύλαξης και τη λήψη βραχυπρόθεσμων μέτρων μείωσης εκπομπών, τα μέτρα ενημέρωσης και προστασίας του πληθυσμού ανάλογα με τα επίπεδα συγκεντρώσεων αιωρούμενων σωματιδίων (ΑΣ10) και τέλος τα μέτρα μείωσης των εκπομπών αιωρούμενων σωματιδίων (ΑΣ10) από εστίες καύσης, τη βιομηχανία – βιοτεχνία και την κυκλοφορία οχημάτων. Η εφαρμογή των ανωτέρω βραχυπρόθεσμων μέτρων κατά την ΚΥΑ κηρύσσεται μετά από εισήγηση των κατά περίπτωση αρμόδιων υπηρεσιών μεμονωμένα ή σε συνδυασμό ή σωρευτικά, ανάλογα με την ένταση της ρύπανσης, τη χωρική της κατανομή και λαμβάνοντας υπόψη τις πηγές πρόκλησής της (ανθρωπογενείς ή φυσικές).

Σύμφωνα με την Έκθεση Κατάστασης Περιβάλλοντος έτους 2018 του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΚΠΑΑ έτος βάσης έρευνας 2016) στη χώρα μας η ποιότητα του αέρα, αναφορικά με τα επίπεδα ατμοσφαιρικών ρύπων στα οποία εκτίθενται οι κάτοικοι, παρακολουθείται συστηματικά από σταθμούς μέτρησης που λειτουργούν υπό την επίβλεψη του ΥΠΕΔ και των κατά τόπους περιφερειών. Η συστηματική παρακολούθηση σε εθνικό επίπεδο ανατράχθηκε στο 2001, με την έναρξη λειτουργίας του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ), το οποίο περιλαμβάνει σταθμούς στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας. Η καταγραφή των συγκεντρώσεων ατμοσφαιρικών ρύπων πραγματοποιείται σε συνεχές επίπεδο, σύμφωνα με τις προβλέψεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας (οδηγίες 2008/50/ΕΚ και 2004/107/ΕΚ). Τα αποτελέσματα από την ανάλυση των καταγραφόμενων συγκεντρώσεων κατά την πρώτη περίοδο λειτουργίας του ΕΔΠΑΡ ήταν ιδιαίτερα ανησυχητικά και παρότι σταδιακά έχει σημειωθεί υποχώρηση των επιπέδων, οι σημαντικές μειώσεις οι οποίες καταγράφονται σε αρκετές περιπτώσεις στην τελευταία δεκαετία, ανεξάρτητα από την εφαρμογή κατάλληλων πολιτικών και μέτρων περιορισμού, επηρεάζονται έως έναν βαθμό και από τη γενικότερη μείωση της ζήτησης ενέργειας, που συνδέεται με την οικονομική ύφεση (για παράδειγμα στον δευτερογενή, τριτογενή και οικιακό τομέα).

Παρόλα αυτά εξακολουθούν να καταγράφονται υπερβάσεις των οριακών τιμών της ΕΕ για το όζον (O₃), τα αιωρούμενα σωματίδια PM₁₀ και το διοξείδιο του αζώτου (NO₂). Συγκεκριμένα :

- Το 55% του αστικού πληθυσμού εκτίθεται σε επίπεδα όζοντος (O₃) που παραβιάζουν την τιμή στόχου της ΕΕ για την προστασία της υγείας.
- Το 2% του αστικού πληθυσμού εκτίθεται σε μέσες ετήσιες συγκεντρώσεις διοξειδίου του αζώτου (NO₂) και βενζολίου που υπερβαίνουν την ετήσια οριακή τιμή της ΕΕ.
- Το 21% του αστικού πληθυσμού εκτίθεται στη διάρκεια του έτους σε περισσότερες από τις επιτρεπτέ υπερβάσεις της 24-ωρης οριακής τιμής συγκεντρώσεων αιωρούμενων σωματιδίων PM₁₀.

Επίσης, όσον αφορά τα αιωρούμενα σωματίδια PM_{2.5} από το 2010 δεν έχει καταγραφεί μεν υπέρβαση της ετήσιας οριακής τιμής όμως όλες οι καταγραφόμενες μέσες ετήσιες συγκεντρώσεις υπερβαίνουν τα 10 μg m⁻³, που αντιστοιχούν στη σχετικά αυστηρότερη προτεινόμενη τιμή του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για την προστασία της δημόσιας υγείας.

Θα πρέπει δε να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στο γεγονός της επίδραση των εκπομπών αυτών των μικροσωματιδίων στις μετρούμενες συγκεντρώσεις, από την εκτεταμένη καύση βιομάζας από τα νοικοκυριά τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής κρίσης και της αυξημένης τιμής του πετρελαίου θέρμανσης.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάσθε:

1. Ποιος ήταν ο σχεδιασμός των αρμοδίων υπουργείων για τη βελτίωση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα την τελευταία τριετία στα μεγάλα αστικά κέντρα αλλά και τις περιοχές όπου λειτουργούν βιομηχανίες - βιοτεχνίες που εκλύουν ρύπους λ.χ Πτολεμαΐδα και σε ποιο βαθμό υλοποιήθηκε σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο;
2. Πόσοι είναι οι έλεγχοι που έχουν πραγματοποιηθεί καθώς και οι παραβάσεις της σχετικής νομοθεσίας για την ατμοσφαιρική ρύπανση που έχουν καταγραφεί την τελευταία τριετία, από την Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (ΕΥΕΠ), τις αρμόδιες υπηρεσίες περιβάλλοντος των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Περιφερειών εντός του πεδίου της χωρικής αρμοδιότητάς τους και τα Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος καθώς και ποιο ήταν το ύψος των εσπραχθέντων προστίμων;
3. Ερευνάτε το εδεχόμενο διεύρυνσης ή εισαγωγής επιπλέον κινήτρων στα νοικοκυριά προκειμένου να αποφευχθεί κατά το μέτρο του δυνατού ή να μειωθεί σημαντικά η εκτεταμένη καύση βιομάζας κατά τους χειμερινούς μήνες;

Ο ερωτών βουλευτής

Γιώργος Αμυράς, Β' Αθήνας